

energiavirasto energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av
Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the
Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:

Dokumentet är daterat: 16.03.2018

The document is dated:

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: SALO MARI JOHANNA

Pvm / Datum / Date: 16.03.2018

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Tupas

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: NURMI SIMO TAITO

Pvm / Datum / Date: 16.03.2018

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Tupas

Tämä paketti koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole näkyvillä tässä asiakirjassa, mutta ne on yhdistetty siihen sähköisesti.

Tämä asiakirja on sinetöity sähköisellä allekirjoituksella. Sinetti takaa asiakirjan aitouden.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta paket består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument
- Elektroniska signaturer. Dessa syns inte i detta dokument, med de är elektroniskt integrerade i det.

Detta dokument har försetts med sigill genom elektronisk signatur. Sigillet garanterar dokumentets äkthet.

[Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

[THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >](#)

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu EU-direktiivin [1999/93/EY] mukaisella allekirjoituksella.

Detta dokument innehåller elektroniska signaturer enligt EU-direktivet [1999/93/EG] om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer.

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures [Directive 1999/93/EC]

Fingrid Oyj
PL 503
00101 Helsinki

VARAMENETTELYT KAPASITEETIN LASKENTA-ALUEELLE NORDIC

Asianosainen

Fingrid Oyj

Vireilletulo

17.5.2017

Selostus asiasta

Kapasiteetin jakamista ja ylikuormitusten hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamista koskevan komission asetuksen EU/2015/1222 (jäljempänä CACM suuntaviiva) 44 artiklan mukaan kunkin siirtoverkonhaltijan on viimeistään 16 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta yhteistoiminnassa kapasiteetin laskenta-alueen kaikkien muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa laadittava ehdotus varmoista ja oikea-aikaisista varamenettelyistä, joilla voidaan varmistaa tehokas, läpinäkyvä ja syrjimätön kapasiteetin jakaminen tilanteessa, jossa yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden prosessilla ei pystytä tuottamaan tuloksia. Fingrid Oyj (jäljempänä myös Fingrid) toimitti Energiavirastolle hyväksyttäväksi 17.5.2017 kapasiteetin laskenta-alueen Nordic:n siirtoverkonhaltijoiden varamenettelyjä koskevan ehdotuksen.

Energiavirasto pyysi yhdessä muiden kapasiteetin laskenta-alueeseen Nordic kuuluvien sääntelyviranomaisten kanssa tekemänsä arvion pohjalta Fingridiä täydentämään varamenettelyä koskevaa alueellista ehdotusta 17.11.2017 tekemällään muutospyyntöillä. Fingrid toimitti muutetun ehdotuksen Energiavirastolle 17.1.2018.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö, oikeuskäytäntö, mietinnöt ja raportit

Kapasiteetin jakamista ja ylikuormitusten hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamista koskevan komission asetuksen EU/2015/1222 (jäljempänä CACM suuntaviiva)

Artiklan 44 mukaan: "Kunkin siirtoverkonhaltijan on viimeistään 16 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta yhteistoiminnassa kapasiteetin laskenta-

alueen kaikkien muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa laadittava ehdotus varmoista ja oikea-aikaisista varamenettelyistä, joilla voidaan varmistaa tehokas, läpinäkyvä ja syrjimätön kapasiteetin jakaminen tilanteessa, jossa yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden prosessilla ei pystytä tuottamaan tuloksia.

Varamenettelyjen perustamista koskevasta ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti."

Artiklan 3 mukaan. " Tämän asetuksen tavoitteena on

- a) edistää tehokasta kilpailua sähkön tuotannossa, kaupassa ja toimittamisessa;
- b) varmistaa siirtoinfrastruktuurin optimaalinen käyttö;
- c) varmistaa käyttövarmuus;
- d) optimoida alueiden välisen kapasiteetin laskenta ja jakaminen;
- e) varmistaa siirtoverkonhaltijoiden, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden, viraston, sääntelyviranomaisten ja markkinaosapuolten oikeudenmukainen ja syrjimätön kohtelu;
- f) varmistaa tietojen avoimuus ja luotettavuus ja parantaa niitä;
- g) edistää Euroopan sähkönsiirtoverkon ja sähköalan tehokasta toimintaa ja kehittämistä pitkällä aikavälillä;
- h) ottaa huomioon tarve taata oikeudenmukaiset ja säännönmukaisesti toimivat markkinat sekä oikeudenmukainen ja säännönmukainen hinnanmuodostus;
- i) luoda tasapuoliset toimintaedellytykset nimitetyille sähkömarkkinaoperaattoreille;
- j) tarjota syrjimätön pääsy alueiden väliseen kapasiteettiin. "

Artiklan 8(1) mukaan:" Jäsenvaltion, jolla on sähköyhteys toiseen jäsenvaltioon, kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on osallistuttava yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin ja päivänsisäisiin markkinoihin."

Artiklan 8(2. i.) mukaan: " Siirtoverkonhaltijoiden on otettava käyttöön ja toteutettava asianmukaiset varamenettelyt kapasiteetin jakamista varten 44 artiklan mukaisesti. "

Artiklan 9(1) mukaan: " Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on laadittava tässä asetuksessa edellytetyt ehdot ja edellytykset tai menetelmät ja annettava ne toimivaltaisten sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi tässä asetuksessa asetettuihin määräaikoihin mennessä. Jos tässä asetuksessa tarkoitettuja ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskeva ehdotus on laadittava ja siitä on sovittava useamman siirtoverkonhaltijan tai nimitetyn sähkömarkkinaoperaattorin kesken, osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on tehtävä tiivistä yhteistyötä."

Artiklan 9(5) mukaan: " Jokaisen sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden laatimat ehdot ja edellytykset tai menetelmät, joita käytetään yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden laskemisessa tai määrittämisessä. Ne vastaavat 6, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettujen ehtojen ja edellytysten tai menetelmien hyväksymisestä."

Artiklan 9(7) mukaan:" Seuraavia ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskeville ehdotuksille tarvitaan asianomaisen alueen kaikkien sääntelyviranomaisten hyväksyntä:

e) 44 artiklan mukaiset varamenettelyt."

Artiklan 9(9) mukaan: " Ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevaan ehdotukseen on sisällyttävä ehdotettu täytäntöönpanoaikataulu ja kuvaus niiden odotetuista vaikutuksista tämän asetuksen tavoitteisiin. Ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevat ehdotukset, joille tarvitaan useiden tai kaikkien sääntelyviranomaisten hyväksyntä, on toimitettava virastolle samaan aikaan kuin ne annetaan sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi. Viraston on toimivaltaisten sääntelyviranomaisten pyynnöstä annettava lausunto näistä ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotuksista kolmen kuukauden kuluessa.

Artiklan 9(10) mukaan: " Jos ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevan ehdotuksen hyväksyminen edellyttää useamman kuin yhden sääntelyviranomaisten päätöstä, toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on kuultava toisiaan, tehtävä tiivistä yhteistyötä ja koordinoitava toimiaan sopimukseen pääsemiseksi. Toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on soveltuvissa tapauksissa otettava huomioon viraston lausunto. Sääntelyviranomaisten on tehtävä 6, 7 ja 8 kohdan mukaisesti ehdotettuja ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevat päätökset kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sääntelyviranomaisen tai, soveltuvissa tapauksissa, viimeinen asianosainen sääntelyviranomaisen on vastaanottanut ehdot ja edellytykset tai menetelmät. "

Artiklan 9(12) mukaan: " Jos yksi tai useampi sääntelyviranomaisen vaatii 6, 7 ja 8 kohdan mukaisesti toimitettujen ehtojen ja edellytysten tai menetelmien muuttamista ennen hyväksymistä, asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on annettava ehdotus muutetuista ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kahden kuukauden kuluessa sääntelyviranomaisten vaatimuksen esittämisestä. Toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on päätettävä muutetuista ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kahden kuukauden kuluessa niiden esittämisestä. Jos toimivaltaiset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet sopimukseen 6 ja 7 kohdan mukaisista yhteisistä ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kahden kuukauden määräajassa tai niiden yhteisestä pyynnöstä virasto tekee päätöksen muutetuista ehdoista ja edellytyksistä tai menetelmistä kuuden kuukauden kuluessa asetuksen (EY) N:o 713/2009 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti."

Artiklan 12(1.) mukaan "ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä tai niiden muutoksia koskevien ehdotusten toimittamisesta tämän asetuksen mukaisesti vastaavien siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on kuultava si-

dosryhmiä, kunkin jäsenvaltion asianomaiset viranomaiset mukaan luettuina, ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotusluonnoksista, kun sitä nimenomaisesti vaaditaan tässä asetuksessa. Kuulemisen on kestettävä vähintään yhden kuukauden.

Artiklan 12(2.) mukaan: "siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden unionin tasolla esittämät ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevat ehdotukset on julkaistava ja niistä on järjestettävä kuuleminen unionin tasolla. Siirtoverkonhaltijoiden tai nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden alueellisella tasolla esittämistä ehdotuksista on järjestettävä kuuleminen vähintään aluetasolla. Osapuolten kahden- tai monenvälisellä tasolla esittämistä ehdotuksista on järjestettävä kuuleminen vähintään asianomaisten jäsenvaltioiden tasolla."

Artiklan 12(3.) mukaan: " ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevasta ehdotuksesta vastaavien osapuolten on otettava 1 kohdan mukaisesti järjestetyissä kuulemisissa ilmaistut sidosryhmien näkemykset asianmukaisesti huomioon ennen ehdotuksen antamista sääntelyviranomaisen hyväksyttäväksi, jos tätä vaaditaan 9 artiklan mukaisesti, ja kaikissa muissa tapauksissa ennen ehdotuksen julkaisemista. Kaikissa tapauksissa on annettava selkeät ja vankat perustelut sille, kuinka kuulemisessa esitetyt näkökannat on otettu huomioon tai jätetty huomiomatta, ja ne on julkaistava viipymättä ennen ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevan ehdotuksen julkaisemista tai yhtä aikaa sen julkaisemisen kanssa."

Perustelut

Energiaviraston toimivalta

CACM asetuksen artiklan 9(8) mukaisesti 44 artiklan mukaisen varamenettelyjä koskevan ehdotuksen hyväksymiselle tarvitaan asianomaisen alueen kaikkien sääntelyviranomaisten hyväksyntä.

Energiavirasto on yhdessä kapasiteetin laskenta-alueen Nordic sääntelyviranomaisten kanssa tehnyt yhteistyötä ehdotusta käsitellessään. Kapasiteetin laskenta-alueen Nordic sääntelyviranomaisten yhteistyöfoorumi hyväksyi pohjoismaisten sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen NordREGin kokouksessa siirtoverkonhaltijoiden varamenettelyehdotuksen hyväksymistä koskeneen esityksen 7.3.2018.

Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan Energiavirasto hoitaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista säädetään sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY, jäljempänä sähkömarkkinadirektiivi, nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa tai päätöksissä.

CACM asetus on sähkömarkkinadirektiivin nojalla annettu Komission säädös, jonka mukaisten tehtävien hoitaminen on lainsäädännössä annettu Energiaviraston tehtäväksi. Varamenettelyjä koskevan päätöksen tekee CACM asetuksen artiklan 9(8) mukaisesti asianomaisen alueen jäsenvaltioiden kansalliset sääntelyviranomaiset, jollainen myös Energiavirasto on.

Ehdotuksen arviointi

CACM suuntaviivojen artiklan 44 mukaan Fingridin olisi tullut toimittaa kapasiteetin laskenta-alueen Nordic:n siirtoverkonhaltijoiden ehdotus toimivaltaisille sääntelyviranomaisille vahvistettavaksi 16 kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta eli 14.12.2016 mennessä. Johtuen kuitenkin kapasiteetin laskenta-alueiden määrittämistä koskeneen päätöksen viivästyisestä ja CACM suuntaviivojen artiklan 44 edellyttämästä menettelyehdotusta koskevasta kuulemisajasta, ei siirtoverkonhaltijoilla ollut käytännössä mahdollisuutta antaa ehdotustaan määräajassa.

Siirtoverkonhaltijat ilmoittivat asiasta kansallisille sääntelyviranomaisille sekä kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle, jäljempänä ACER, 28.9.2016 koordinaatioryhmän tapaamisessa, jossa myös Euroopan komissio oli läsnä. Siirtoverkonhaltijoiden yhteistyöelin ENTSO-E lisäksi ilmoitti Komissiolle asiasta erillisellä kirjeellä 30.11.2016. Komissio katsoi riittäväksi toimenpiteeksi, että siirtoverkonhaltijat ilmoittavat asianomaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle asiasta ja uudesta määräajasta. Pohjoisen kapasiteetin laskenta-alueen siirtoverkonhaltijat ilmoittivat 12.12.2016 päivätyllä kirjeellä alueen sääntelyviranomaisille, että ehdotus tultaisiin toimittamaan viimeistään 17.5.2017. Energiavirasto vastaanotti Fingridin ehdotuksen kapasiteetin laskenta-alueen Nordic:n varamenettelyistä 17.5.2017. Edellä mainituista syistä Energiavirasto katsoo, että Fingridin varamenettelyjä koskeva ehdotus voitiin ottaa suuntaviivan asettaman määräajan ylitymisestä huolimatta käsiteltäväksi.

CACM suuntaviivojen artiklan 44(2) mukaan varamenettelyjen perustamista koskevasta ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen 12 artiklan mukaisesti.

Siirtoverkonhaltijat järjestivät ehdotuksesta CACM suuntaviivan 12 artiklan edellyttämällä tavalla kuukauden pituisen kuulemisen 13.3.-13.4.2017. Ilmoitus julkaistiin ENTSO-E:n verkkosivuilla.

Viimeinen kapasiteetin laskenta-alueen Nordic:n kansallinen sääntelyviranomainen vastaanotti varamenettelyä koskevan ehdotuksen 18.5.2017. Ehdotus sisälsi CACM suuntaviivojen artiklan 9(9.) edellyttämällä tavalla implementointiaikataulun ja vaikutusarvioinnin.

Kapasiteetin laskenta-alueen sääntelyviranomaiset ovat CACM suuntaviivojen 9(10.) edellyttämällä tavalla tehneet yhteistyötä pitämällä ehdotuksesta yhteisen konsultaation sekä arvioimalla ehdotusta yhdessä ja laatimalla yhteisesti alueen siirtoverkonhaltijoille lähetetyn muutospyynnön.

Fingrid toimitti muutetun ehdotuksen Energiavirastolle CACM suuntaviivojen artiklan 9(12.) asettamassa määräajassa 17.1.2018.

Varamenettelyä koskevan ehdotuksen mukaan ehdotuksen tavoitteena on taata kapasiteetin laskenta-alueeseen Nordic kuuluvien tarjousalueiden säilyminen yhteisenä tilanteessa, jossa yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden prosessilla ei pystytä tuottamaan tuloksia. Tarkoituksena on taata markkinan likvidiys poikkeustilanteessa riippumatta varamenettelyyn siirtymisen syistä. Kapasiteetin laskenta-alueen Nordic ohella yhteenkytketty alue voi ehdotuksen mukaan käsittää tietyin edellytyksin myös kapasiteetin laskenta-alueen Baltic:n.

Ehdotuksen mukaan nimetty sähkömarkkinaoperaattori (jäljempänä NEMO), joka tarjoaa alueella vuorokausimarkkinoiden palveluja kaikilla kapasiteetinlaskenta-alueen Nordic tarjousalueilla, voi toimia varamenettelykoordinaattorina. Mikäli alueella on useampia tällaisia NEMOja, NEMO:t toimivat vuorotellen varamenettelykoordinaattorina ehdotuksessa tarkemmin kuvatulla tavalla.

Varamenettelykoordinaattori laskee jokaisen tarjousalueen nettopositiot ja selvityshinnat käyttäen vuorokautisten markkinoiden laskentamenetelmiä ja toimittaa tulokset kaikille alueen siirtoverkonhaltijoille, NEMOille ja koordinoitulle kapasiteetin laskijoille. Laskennan aikana alueiden välisten siirtoyhteyksien kapasiteetin arvoksi asetetaan 0. Varamenettelykoordinaattorin tulee saada vuorokausimarkkinoiden tulokset lasketuksi klo 20:00 (CET) mennessä toimituspäivää edeltävänä iltana. Tulokset tulee toimittaa markkinaosapuolille klo 20:05 (CET) mennessä.

Mikäli varamenettelykoordinaattori ei pysty laskemaan tuloksia tarjousalueille määräraikaan mennessä niin artiklan 39 CACM suuntaviivojen mukaisesti referenssipäivän nettopositioita ja selvityshintoja käytetään tuloksena vuorokausimarkkinoiden aikajanan jokaisen markkina-aikayksikön osalta.

Siirtoverkonhaltijat implementoivat ehdotuksen mukaan varamenettelyt, kun asianomaiset NEMO:t ovat implementoineet tarvittavat vuorokausimarkkinoita koskevat markkinoiden yhteenliittäjän toiminnot sekä yhteiset varamenettelyjä koskevat prosessit, viimeistään 4 kuukauden kuluttua siitä, kun vuorokausimarkkinoiden yhteisiä varamenettelyjä koskevat prosessit on kehitetty.

Energiavirasto katsoo, että ehdotus tukee CACM suuntaviivojen artiklan 3 tavoitteiden toteuttamista. Menetelmän tarkoitus on varmistaa toimintojen operatiivinen varmuus. Ehdotus rakentuu jo aiemmin käytössä oleviin menetelmiin, mikä on omiaan edistämään operatiivista varmuutta. Ehdotus mahdollistaa tarjousalueiden välisen kaupankäynninkapasiteetin laskenta-alueella Nordic ja mahdollisuuksien mukaan myös kapasiteetin laskenta-alueella Baltic alueiden eriytymistilanteissa. Tätä on pidettävä erityisen tärkeänä pienistä tarjousalueista koostuvalla kapasiteetin laskenta-alueella Nordic. Siten ehdotuksen on katsottava edistävän kilpailua ja myös alueen siirto-infrastruktuurin optimaalista käyttöä.

Edellä mainituista syistä Energiavirasto vahvistaa Fingridin noudatettavaksi tämän päätöksen liitteenä olevan kapasiteetin laskenta-alueen Nordic siirtoverkonhaltijoiden ehdotuksen varamenettelyksi CACM suuntaviivojen artiklan 44 nojalla.

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa Fingrid Oyj:n noudatettavaksi päätöksen liitteenä olevat kapasiteetin laskenta-alueen Nordic varamenettelyt.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta riippumatta.

Sovelletut säännökset

CACM suuntaviivojen artiklat 3, 9, 44

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 36,38 §:t.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus markkinaoikeuteen liitteenä.

Liitteet Valitusosoitus

All TSOs' of the Nordic Capacity Calculation Region amended Proposal for fallback procedures in accordance with Article 44 of 'Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management'.

Jakelu Fingrid Oyj

Tiedoksi ACER

Valitusosoitus

1 Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

2 Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on Markkinaoikeus.

3 Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

4 Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

5 Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ai-noastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

7 Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Markkinaoikeudelle, jonka osoite on:

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

Faksi: 029 56 43300

Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

All TSOs' of the Nordic Capacity Calculation Region amended Proposal for fallback procedures in accordance with Article 44 of 'Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management'

DATE 17/01/2018

All TSOs of the Nordic Capacity Calculation Region, taking into account the following:

Whereas

- (1) This is a procedure developed by all TSOs of the Nordic Capacity Calculation Region (hereafter referred to as “TSOs”) regarding the fallback procedures in the event that the single day-ahead coupling (hereafter referred to as “SDAC”) process is unable to produce results (hereafter referred to as “fallback procedures”) in the Nordic Capacity Calculation Region (hereafter referred to as “CCR Nordic”).
- (2) The proposal for fallback procedures (hereafter referred to as "Proposal") takes into account the general principles and goals set in Commission Regulation (EU) 2015/1222 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (hereafter referred to as the "CACM Regulation") as well as Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity (hereafter referred to as "Regulation (EC) No 714/2009"). The goal of the CACM Regulation is the coordination and harmonisation of capacity calculation and allocation in the day-ahead and intraday cross-zonal markets. To facilitate these aims, it is necessary to develop arrangements for providing non-discriminatory access to cross-zonal capacity in cases of more than one nominated electricity market operator (hereafter referred to as "NEMO") in one bidding zone. For efficiency reasons the Proposal makes use of existing market operator(s) and already implemented solutions where appropriate, without precluding competition from new operators. SDAC decoupling takes into account that bidding zones of the coupled region shall be coupled during the fallback procedures.
- (3) Article 44 of the CACM Regulation constitutes the legal basis for the Proposal on the fallback procedures:
By 16 months after the entry into force of this Regulation, each TSO, in coordination with all the other TSOs in the capacity calculation region, shall develop a proposal for robust and timely fallback procedures to ensure efficient, transparent and non-discriminatory capacity allocation in the event that the single day-ahead coupling process is unable to produce results.

The proposal for the establishment of fallback procedures shall be subject to consultation in accordance with Article 12.

The Nordic TSOs have been in dialogue with relevant NEMOs during the development of the Proposal.

- (4) Article 2 (26) and 2 (27) of the CACM Regulation define the single day-ahead and intraday coupling:
"single day-ahead coupling' means the auctioning process where collected orders are matched and cross-zonal capacity is allocated simultaneously for different bidding zones in the day-ahead market;"
"single intraday coupling' means the continuous process where collected orders are matched and cross-zonal capacity is allocated simultaneously for different bidding zones in the intraday market."

- (5) Article 4 (5) of the CACM Regulation states that:

"A NEMO designated in one Member State shall have the right to offer day-ahead and intraday trading services with delivery in another Member State. The trading rules in the

latter Member State shall apply without the need for designation as a NEMO in that Member State."

- (6) In regards to regulatory approval, Article 9 (7) of the CACM Regulation states:
- "The proposals for the following terms and conditions or methodologies shall be subject to approval by all regulatory authorities of the concerned region:[...] (e) the fallback procedures in accordance with Article 44".*
- (7) Article 9 (9) of the CACM Regulation requires that the expected impact of the Proposal on the objectives of the CACM Regulation is described. The impact is presented below (points (8) to (13) of this Whereas Section).
- (8) The Proposal contributes to and does not in any way hamper the achievement of the objectives of Article 3 of the CACM Regulation. In particular, the Proposal serves the objectives ensuring operational security (Article 3 (c) of the CACM Regulation), creating a level playing field for NEMOs (Article 3 (i) of the CACM Regulation) and respecting the need for a fair and orderly market and fair and orderly price formation (Article 3 (h) of the CACM Regulation).
- (9) Reliability of prices in the Nordic bidding zones is extremely important as most of the total consumption of power in the Nordic and Baltic market is currently traded at the power exchange. The Nordic system price is the basis for most financial trades in the CCR Nordic and is used as reference price in bilateral trades and as a reference to contracts in the end user market to a larger extent than in other parts of Europe. By keeping all bidding zones coupled in case of decoupling, the proposed solution respects the need for a fair and orderly market as well as fair and orderly price formation also in a situation where the CCR Nordic is decoupled from the rest of the single day-ahead coupled region.
- (10) Regarding the objective of ensuring optimal use of the transmission infrastructure (3 (b) of the CACM Regulation) and ensuring operational security (3(c) of the CACM Regulation) and optimising the calculation and allocation of cross-zonal capacity (3 (d) of the CACM Regulation) the proposed fallback procedure enables a transparent and efficient use of transmission capacity in critical situations by providing the market with day-ahead auction results. The operational security is also ensured by establishing simple procedures and a distinct allocation of responsibility in a fallback situation.
- (11) Regarding the objective of ensuring fair and non-discriminatory treatment of TSOs and NEMOs (Article 3 (e) of the CACM Regulation), this Proposal has taken into account the importance of creating a level playing field for market parties active on cross-zonal markets, e.g. by keeping the Nordic/Baltic market coupled in a fallback situation and avoiding a situation where all the volume planned for day-ahead is left to the intraday market. The creation of a level playing field for NEMOs specifically is supported by the rotational set-up, ensuring equal obligations and requirements for acting as Fallback Coordinator.
- (12) Regarding the objective of transparency and reliability of information (Article 3 (f) of the CACM Regulation), these fallback procedures, in particular regarding the choice of a reference day to set the clearing prices for each bidding zone in a no price situation, ensures transparency towards TSOs, NEMOs and market participants.

- (13) In conclusion, the fallback procedure contributes to the general objectives of the CACM Regulation to the benefit of all market participants and electricity end consumers.

SUBMIT THE FOLLOWING FALLBACK PROPOSAL TO ALL REGULATORY AUTHORITIES OF THE CCR NORDIC:

Article 1
Subject matter and scope

1. The fallback procedures as determined in this Proposal are the common procedures of the TSOs in accordance with Article 44 of the CACM Regulation.
2. The Proposal applies to the fallback procedures in CCR Nordic. These procedures are coordinated with the fallback procedures in CCR Baltic.

Article 2
Definitions and interpretation

1. For the purposes of this Proposal, the terms used shall have the meaning given to them in Article 2 of Regulation (EC) 714/2009, Article 2 of the CACM Regulation, and Commission Regulation (EU) No 543/2013 of 14 June 2013 on submission and publication of data in electricity markets and amending Annex I to Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council (hereafter referred to as "Regulation 543/2013") and definitions as applied in the terms and conditions or methodologies pursuant to Articles 7(3) and 36(3) of the CACM Regulation.
2. In addition, in this Proposal, unless the context requires otherwise, the following terms shall have the meaning below:
  - a) "Coupled region" means the capacity calculation region(s) which are held coupled in case of SDAC decoupling. The coupled region shall at a minimum cover CCR Nordic and at a maximum cover both CCR Nordic and CCR Baltic once harmonised fallback procedures have been implemented in both CCRs and the requirements in Art. 5(3) have been met.
  - b) "Fallback Coordinator" means the day-ahead NEMO, which in addition to performing the tasks of an operator during Market Coupling Session (MCS) is responsible for coordinating the operation of the MCS within the coupled region in case of SDAC decoupling. The role of Fallback Coordinator will follow a rotational setup as outlined in this Proposal and procedures vested in this Proposal.
  - c) "Reference day" means the previous working day if the auction failure has effect on a working day, the previous Saturday if it has effect on a Saturday, the previous Sunday if it has effect on a Sunday and the previous Sunday or public holiday, as appropriate, if the auction failure has effect on a public holiday. Working day means days from Monday to Friday not including public holidays. A public holiday must be a legal public holiday in countries in the coupled region with a combined consumption of at least 67% of the total consumption for the last 10 years with available Eurostat statistics. Christmas Eve (24/12) and New Year's Eve (31/12) are considered as public holidays.
  - d) "No-price situation" means that the Fallback Coordinator is not able to determine the clearing prices per bidding zone until 20:00 CET on the day prior to the day of delivery.
3. In this Proposal, unless the context requires otherwise:
  - a) the singular indicates the plural and vice versa;

- b) headings are inserted for convenience only and do not affect the interpretation of this Proposal; and
- c) any reference to legislation, regulations, directives, orders, instruments, codes or any other enactment shall include any modification, extension or re-enactment of it when in force.

Article 3

General principles for fallback procedures

The fallback procedures shall ensure that the bidding zones are always coupled during a fallback situation in order to facilitate liquidity in the coupled market. This is independent of the reason for SDAC to declare a decoupling situation.

Article 4

Activation of fallback procedures

1. The Fallback Coordinator shall initiate the fallback procedures in the coupled region when SDAC declares a decoupling affecting the coupled region in accordance with terms and conditions and methodologies as defined in accordance with Article 36 and Article 37 of the CACM Regulation.
2. Activation of the fallback procedures results in a two-step approach, applying the following principles:
  - a) Step 1 – calculation until 20:00 CET
    - i. The Fallback Coordinator will calculate net positions and clearing prices for each bidding zone using the SDAC system and deliver the results to all TSOs, all CCCs and all NEMOs in the coupled region. The calculation will contain network data and order data. During calculation, the cross-zonal capacities on interconnectors from/to the coupled region are set to 0 MW.
    - ii. The Fallback Coordinator’s deadline for completing the calculation is 20:00 CET and delivering the results of the calculation to the relevant NEMOs, TSOs and CCCs is 20:05 CET.
  - b) Step 2 – no-price situation
    - i. In the event that the Fallback Coordinator is not able to determine the clearing prices per bidding zone until 20:00 on the day prior to the day of delivery, the clearing prices and net positions in accordance with Article 39 of the CACM Regulation from a Reference day will be deemed valid for each Market Time Unit (MTU) for the day ahead time frame.
    - ii. The planned flow on interconnections from/to the coupled region according to the Reference day’s results shall be treated as an imbalance in the respective TSOs’ areas.
    - iii. In the event of a no-price situation:
      - a) the respective local imbalance settlement regulation shall apply to the market participants based on their positions for the market time units of the reference day, and;
      - b) the owners of and consequently the responsible part for a particular interconnector from/to CCR Nordic shall cover all costs or receive all income related to imbalances that may be created in the Nordic bidding zone connected to that interconnector following the use of the results of a reference day.

Article 5 Fallback Coordinator

1. In case there is only one NEMO designated or offering SDAC trading services in all bidding zones of the CCR Nordic, this NEMO shall act as Fallback Coordinator.
2. In case there are more than one NEMO designated or offering SDAC trading services in all bidding zones of the CCR Nordic, a rotational setup shall be implemented assigning one NEMO at a time as Fallback Coordinator in accordance with the coordinator calendar in the SDAC. A prerequisite for the rotational setup is that detailed procedures for a fallback situation have been developed by these NEMOs in coordination with the TSOs meeting the requirements in Article 5(5).
3. Only when the same NEMOs are qualified to be Fallback Coordinator in the CCR Nordic and CCR Baltic, it would be possible to couple both CCR Nordic and CCR Baltic. The same Fallback Coordinator shall at one point in time be responsible for carrying out the fallback procedures in both CCRs.
4. In the rotational setup, the role of the Fallback Coordinator shall be assigned to one NEMO at a time based on the agreed procedures set in Article 5(5).
5. By 3 months after the approval by the NRAs of this Proposal, the NEMOs meeting the requirements to act as Fallback Coordinator in the coupled region set in Article 6 shall develop common detailed procedures in coordination with the TSOs including, but not limited to:
  - a. Detailed steps to be followed after fallback has been declared including the management of an incident committee for the concerned NEMOs and TSOs.
  - b. Single point of contact for TSOs to the Fallback Coordinator role.
  - c. Annual table of next year's legal public holidays for the following calendar year in the coupled region in line with the definition in Article 2.
  - d. Responsibility for updating and publishing the annual table of legal public holidays
  - e. Definition of standard messages to market participants.
  - f. Publication of clearing prices and net positions to market participants.

Article 6 Requirements to act as Fallback Coordinator

1. To qualify as a Fallback Coordinator in the CCR Nordic, a NEMO shall meet the following requirements:
  - a) offer SDAC trading services in each bidding zone of the CCR Nordic; and
  - b) be coordinator and backup coordinator in the SDAC.
2. In the rotational setup, each NEMO meeting the requirements set in Article 6 (1) shall act as the Fallback Coordinator in accordance with the coordinator calendar in the SDAC.

Article 7 Tasks of Fallback Coordinator

1. The Fallback Coordinator shall calculate market coupling results for the bidding zones in case of SDAC decoupling until at the latest 20:00 CET. The Fallback Coordinator shall deliver the results to the NEMOs, the TSOs and the CCC(s) by 20:05 CET and NEMOs shall deliver the results to the market participants at the latest 20:10 CET or in case of no-price situation give the instructions to the NEMOs to use the results of the Reference day by 20:05 CET and NEMOs shall deliver the results to the market participants at the latest 20:10 CET.

2. In the case of a fallback situation, the Fallback Coordinator shall follow the detailed procedures developed in accordance with Article 5(5).
3. The fallback coordinator(s) shall in accordance with the procedures update and publish an annual table of next years' legal public holidays no later than 30th November for the following calendar year on the website of the relevant fallback coordinator(s) (concerned NEMO(s)).

Article 8 **Incident report to NRAs**

The Fallback Coordinator shall in cooperation with NEMOs and TSOs send to the relevant NRAs an incident report following an incident of decoupling affecting the CCR Nordic for incidents where such report has not been provided by all NEMOs and all TSOs as part of the SDAC reporting. The incident report shall include an explanation on what caused the decoupling and an evaluation of the functioning of the fallback procedures and the impacts on NEMOs, TSOs and market participants.

Article 9 **Publication and Implementation of the Proposal**

1. The TSOs shall publish the Proposal without undue delay after all national regulatory authorities in the CCR Nordic have approved the proposed fallback procedures or a decision has been taken by the Agency for the Cooperation of Energy Regulators in accordance with Article 9 (10), Article 9(11) and 9(12) of the CACM Regulation regarding the Proposal.
2. TSOs shall implement the fallback proposal for single day-ahead coupling when the following milestones have been achieved:
  - a. The implementation of the MCO Function for single day-ahead market coupling by the relevant NEMOs in accordance with Article 7(3) of the CACM Regulation.
  - b. The implementation of the common detailed fallback procedures by the relevant NEMOs in accordance with Art. 5(5) of this Proposal no later than 4 months after the development of common detailed fallback procedures. This allows a total period for the development and implementation of 7 months after the approval by NRAs of this Proposal.

Article 10 **Language**

The reference language for this Proposal shall be English. For the avoidance of doubt, where TSOs need to translate this Proposal into their national language(s), in the event of inconsistencies between the English version published by TSOs in accordance with Article 9(14) of the CACM Regulation and any version in another language, the relevant TSOs shall be obliged to dispel any inconsistencies by providing a revised translation of this Proposal to their relevant national regulatory authorities.